

فرااتهران

هنرمردمی؛ به سوی رؤیا

سیدرسول حسینی

خبرنگار

مجموعه مستند از محله تاریخی هفته‌های اخیر در ۸ قسمت از شبکه اول سیما پخش شد. این مستندها در مراکز استانی حوزه هنری تهیه شده است که در این میان استان‌های سیستان و بلوچستان، البرز و کردستان هر کدام دو مستند و استان‌های هرمزگان و کهگیلویه و بویراحمد هر کدام یک مستند داشتند. نکته حائز اهمیت در رابطه با این مجموعه مستند، شکل‌گیری سوژه‌ها در لوکیشن کوچک محلات کشور است. این نوع از تولیدات که با محوریت محله درست می‌شود، در فضای آثار هنری و بخصوص تولیدات تصویری کمتر مشاهده کرده بودیم. لذا برای بررسی روند تولید و شکل‌گیری ایده و سوژه‌های این تولیدات به سراغ آقای حسن قهرمانی مدیر دفتر هنرمردمی، معاونت راهبری استان‌های حوزه هنری رفته‌ایم و با ایشان در رابطه با فعالیت‌هایشان به گفت‌وگو نشستیم.

بفرمایید که ایده فعالیت در محلات از کجا شکل گرفت؟

فعالیت هنری در محلات کشور از سال ۱۳۹۹-۱۴۰۰ با طریحی به نام طرح توانمندسازی و هویت‌سازی محلات در ۸ استان کشور، شروع شد. این طرح با مشارکت ستاد بازآفرینی شهری امور اجتماعی وزارت کشور در محلات حاشیه‌ای ۸ استان با نگاه شبکه‌سازی و شکل‌گیری هسته‌های هنری شروع شد و با توجه به نگاه تولیدمحور در این طرح، فعالیت‌های محلات منجر به تولیدات هنری اثرگذاری شد. لذا از همان سال اول جدیت در کار همراه با پیگیری روند آموزش‌های تولیدمحور آغاز شد. شناخت دقیق از محله و موقعیت اجتماعی آن و شناسایی ظرفیت‌های محلات شرایط کار در این طرح را به شیوه خاص خودش می‌طلبد. تولیدات در محلات حاشیه‌ای چه در بخش هویت‌سازی و چه در بخش توانمندسازی در سال اول، کیفیت اکثر تولیدات به ثمر رسیده، از استانداردهای کیفی فاصله داشت اما برای شروع خوب بود و با توجه به آسیب‌شناسی کارهای تولیدی و با توجه به حمایت‌های کارشناسی و پیگیری‌های صورت گرفته و کمک هنرمندان استان‌ها، رفته رفته به لحاظ کمی و کیفی شرایط تولیدات بهبود پیدا کرد و یک گفتمانی جدید در تولیدات محلات شکل گرفت که نمونه‌ای کوچک از آن قابلیت پخش سراسری از شبکه‌های مهم رسانه ملی را دارا است.

روند انتخاب سوژه‌ها در این طرح به چه شکل بوده است؟

تمامی فعالیت‌های دفتر هنرمردمی در محلات کشور و تولیدات حاصل آن براساس گفتمان هنرمردمی حوزه هنری شکل گرفته است. این گفتمان که تلاش برای ایجاد حرکت عمومی مردمی در هنراست، پایه و اساس تولیدات محلات می‌باشد. طرح توانمندسازی و هویت‌سازی محلات با نقشه راه گفتمان هنرمردمی و همچنین شبکه‌سازی و هسته‌سازی‌های هنرمردمی مسیر را به خوبی برای هنرمند مشخص می‌کنند و در راستای تکمیل طرح همه سوژه‌ها انتخاب و پرداخت می‌شوند. با توجه به اینکه تمرکز دفتر هنرمردمی بر هویت‌سازی برای محلات است، لذا سوژه‌ها نسبت به فضا و نیز ظرفیت محلات انتخاب می‌شود که در این

انتخاب‌ها نقش قهرمانان محله و نظام مسائل محله بسیار کلیدی است.

روند تولید آثار و نیز رعایت استانداردهای پخش برای تولیدات محله چطور بوده است؟ پس از گذر از مراحل ابتدایی طرح توانمندسازی و هویت‌سازی محلات، در حال حاضر می‌توان این نکته را اذعان کرد که اکثر تولیدات، استانداردهای لازم برای دیده شدن و ایجاد جذابیت برای مردم را با خود همراه دارند چه در بخش اجراهای سرود و اجرای عمومی نمایش و چه در بخش تولید فیلم و کتاب. پخش تلویزیونی یکی از مراحل توزیع و ترویج این آثار است. با توجه به فعالیت‌های حوزه‌های هنری استان‌های دیگر در این طرح، تمامی ظرفیت‌های تخصصی در این استان‌ها در خدمت هنرمندان و جوانان و نوجوانان محلات بوده تا در مسیر تولید محصول هنری، فیلترهای قابل توجهی که به رشد کیفی آثار منجر می‌شود را به همراه خود داشته باشند. از آن جمله می‌توان به این نکته اشاره کرد که در این مدت اولویت اول ما در انتخاب فیلمساز، فیلمسازهای همان محله مورد نظر بوده است لذا فیلمسازها با فضای محله و سوژه انتخابی بیگانه نبودند. همچنین این اتفاق در همه بخش‌های فعالیت‌های دفتر هنرمردمی لحاظ شده است. چرا که هدف همه افراد و هنرمندان، محله است. اما در محلاتی که از موهبت فیلمساز بومی بی‌بهره بوده‌ایم از ظرفیت‌های شبکه هنرمندان مردمی حوزه هنری استان استفاده کردیم که این هنرمندان با کمک رابطان محله که در اختیار طرح هستند و با شاخص‌های مختلفی انتخاب شده‌اند، توانستند زودتر با فضای محله و ظرفیت‌های آن آشنا شوند که خود این اتفاق باعث تولیدات اثرگذار از این هنرمندان شده است.

در بحث فنی کارها نیز مراحل متعددی را طی کردیم که از آن جمله می‌توان به جلسات متعدد در بحث انتخاب سوژه، نوشتن طرح و نوشتن تصویرنامه اشاره کرد که منجر به این شد که فیلمسازان عزیز هر کدام با دو یا سه سوژه خوب وارد مراحل اولیه تولید شوند و در جلسات نهایی سوژه مورد نظر هر فیلمساز از میان سوژه‌های پیشنهادی خودش که از دل محله احصا کرده بود، مشخص و تولید آغاز شود. در روند تولید نیز از فیلمسازان مطرح و باتجربه استانی به عنوان مشاور و ناظر کیفی در کنار

فیلمسازان محله استفاده کردیم تا به رشد کیفی اثر و نیز افزایش تجربه فیلمسازان جوان کمک کنند، برای مثال می‌توان از جناب آقای رخشانی در استان سیستان و بلوچستان نام برد که کمک شایانی به فیلمسازان محلات این استان کردند. تفاوت کار در محله با فضای استان و شهر چیست؟

فضای کاری در محلات بسیار متفاوت است چرا که در یک جغرافیای کوچک و در یک فضای کم لوکیشن قرار است این تولیدات شکل بگیرد. وجود این تفاوت‌ها کار را کمی سخت می‌کند اما می‌توان به چشم فرصت به این شرایط سخت نگاه کرد و از همین فضای کوچک، اتفاقات بزرگ و اثرگذاری را رقم زد.

فرصت پخش تلویزیونی را چطور دیدید؟ مادر این طرح بحث مهمی را داریم که آن بحث توزیع و ترویج آثار است. هدفی که برای جریان‌سازی فعالیت در محلات نقش کلیدی را بازی می‌کند. پخش تلویزیونی هم فرصت خوبی برای دیده شدن تولیدات هویت‌ساز در محلات است و این فرصت را برای ما ایجاد می‌کند تا گفتمان هنرمردمی که در محلات شکل گرفته است را جریان‌سازی کنیم و به عموم مردم هم معرفی کنیم. خدا را شاکریم که مجموعه مستند از محله تا رؤیا به عنوان اولین خروجی تولیدات هویت‌ساز در محلات، در شبکه اول سیما با استقبال مواجه شد و راه را برای باقی تولیدات که در راه است، باز کرد.

فرصت را مغتنم می‌شمارم و در این جا این موضوع را هم ذکر می‌کنم که در فاز بعدی پخش تلویزیونی آثار تولید شده در محلات، ان شاء الله در روزهای آتی ۲۴ اثر آماده پخش می‌شود.

در آینده قرار است چه کارهایی از محلات ببینیم؟ ظرفیت محلات مادر تولید آثار نمایشی، فیلم، سرود، تجسمی و ادبیات قابل توجه است. هرچند که ظرفیت هر محله با محله دیگر در این قالب‌های هنری متفاوت است و نسبت به یکدیگر رشدت و ضعف دارند. اما مادر حال برنامه‌ریزی برای توسعه کمی و کیفی تولیدات هنری محلات هستیم و با همین نگاه در یک برنامه سه ساله در حال توسعه شبکه‌سازی و هسته‌سازی در فضای هنری محلات با گفتمان حرکت عمومی در هنر ایران اسلامی هستیم.

فضای کاری در محلات بسیار متفاوت است چرا که در یک جغرافیای کوچک و در یک فضای کم لوکیشن قرار است این تولیدات شکل بگیرد. وجود این تفاوت‌ها کار را کمی سخت می‌کند اما می‌توان به چشم فرصت به این شرایط سخت نگاه کرد و از همین فضای کوچک، اتفاقات بزرگ و اثرگذاری را رقم زد

